

مقیاس کیفیت زناشویی باسبی و همکاران (RDAS) - فرم تجدیدنظر شده

هدف: سنجش میزان کیفیت روابط زناشویی

						عبارات	ردیف
5	4	3	2	1	0		
						موضوعات و مسائل مذهبی	1
						ابراز محبت	2
						روابط جنسی	3
						رعایت عرف (رفتار صحیح یا مناسب)	4
						مقاصد، هدف ها و چیزهای مهم	5
						تصمیمات شغلی و تحصیلی	6
						چند وقت یکبار به فکر طلاق، جدایی، یا پایان دادن به رابطه خود افتاده اید و یا درباره آن بحث کرده اید؟	7
						آیا اتفاق افتاده که از ازدواج خود متأسف باشید؟	8
						چند وقت یکبار شما و همسرتان دعوا می کنید؟	9
						چند وقت یکبار شما و همسرتان اعصاب	10

						یکدیگر را خرد می کنید؟	
						پرداختن به کارها و یا علایق مشترک در خارج از خانه	11
						یک تبادل نظر دلچسب و جذاب	12
						به آرامی درباره چیزی گفتگو کردن	13
						در یک پروژه یا برنامه همکاری کردن	14

• معرفی پرسشنامه:

مقیاس کیفیت زناشویی باسبی و همکاران (RDAS) - فرم تجدیدنظر شده توسط باسبی، کران، لارسن و کریستنسن در سال 1995 ساخته شده است که به منظور سنجش میزان کیفیت روابط زناشویی بکار می رود. این پرسشنامه از 14 گویه و 3 خرده مقیاس توافق (6 سوال)، رضایت (5 سوال) و انسجام (3 سوال) تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می دهند و نمرات بالا نشان دهنده کیفیت زناشویی بالاتر است.

فرم اصلی این مقیاس 32 سوال دارد که توسط اسپینر و براساس نظریه لیوایز و اسپینر در مورد کیفیت زناشویی ساخته شده است (به نقل از هولیست، کودی و میلر، 2005).

نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت 6 نقطه ای (همیشه اختلاف داریم = 0 و توافق دائم داریم = 5) می باشد.

• تعریف مفهومی:

کیفیت روابط زناشویی نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد (برادبوری، فینچام و بیچ، 2000). کیفیت روابط زناشویی مفهومی چندبعدی است و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوجین مانند سازگاری، رضایت، شادمانی، انسجام و تعهد می شود (تروکسل، 2006).

سه رویکرد عمده برای مفهوم سازی کیفیت روابط زناشویی وجود دارد. رویکرد اول مربوط به لیوایز و اسپانیر (1979؛ به نقل از ادیتال و لائو، 2005) است که کیفیت روابط زناشویی را ترکیبی از سازگاری و شادمانی می داند. رویکرد دوم مربوط به فینچام و برادبوری (1987؛ به نقل از کرولی، 2006) است. براساس این رویکرد کیفیت روابط زناشویی منعکس کننده ارزیابی کلی فرد از رابطه زناشویی است. رویکرد سوم مربوط به مارکس (1989؛ به نقل از تروکسل، 2006) است که تلفیقی از رویکرد لیوایز و اسپینر و رویکرد سیستمی بوئن (1978) است. مارکس نسبت به فرد، رابطه فرد با همسرش و رابطه

فرد با دیگران نگرش سیستمی دارد. از این دیدگاه یک فرد متأهل دارای سه زاویه شامل زاویه درونی، زاویه همسری و زاویه بیرونی است. اولین زاویه، خود درونی فرد است که در بر گیرنده بعد درونی فرد و تلاش ها، انگیزه ها و انرژی های گوناگون است که به وسیله پیشینه طولانی از تمامی تجربیات زندگی فرد شکل می گیرد. زاویه دوم رابطه با همسر است. آن بخش از خود که به طور مداوم به همسر توجه می کند، با او هماهنگ می شود و از او مراقبت می کند. زاویه دوم پل استقلال - همبستگی است، به همین دلیل است که همسر به عنوان نیمه دوم شخص تصور می شود. زاویه سوم هر نقطه تمرکز خارج از خود، بجز همسر را نشان می دهد. به عبارتی اینجا نیز از مثلث ها بحث می شود. منتها بر خلاف نظر بوئن که دیگری مهم را صرفاً یک شخص می داند، مارکس معتقد است که دیگری مهم می تواند، شغل، سرگرمی و غیره، نیز باشد (یوسفی، 1390).

براین اساس، مارکس کیفیت روابط زناشویی را چنین تعریف می کند: «کیفیت روابط زناشویی نتیجه شیوه هایی است که افراد متأهل به طور نظام مند خود را در این مثلث (سه زاویه) سازماندهی

می کنند» (تروکسل، 2006). براساس نظریه فینچام و برادبوری (1987؛ به نقل از ادیتال، 2005)، کیفیت روابط زناشویی و میزان شادمانی تابع نحوه تعامل زن و شوهر و شیوه های مقابله آن ها با موقعیت های تنش زای زندگی است (برادبوری، فینچام و بیچ، 2000؛ کرولی، 2006).

• تعریف عملیاتی:

در این پژوهش منظور از نمره استاندارد کیفیت زناشویی نمره‌ای است که فرد به سوالات 14 ماده ای پرسشنامه باسبی و همکاران می‌دهد

• مولفه های پرسشنامه:

ردیف	خرده مقیاس	سوالات	تعداد سوال
1	توافق	1 تا 6	6
2	رضایت	7 تا 11	5
3	انسجام	12 تا 14	3

• نمره گذاری پرسشنامه:

نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت 6 نقطه ای (همیشه اختلاف داریم = 0 و توافق دائم داریم = 5) می باشد.

توافق دائم داریم	همیشه اختلاف داریم
5	0
4	1
3	2
2	3
1	4
	5

همچنین با استفاده از تحلیل تمایزات، نقطه برش برای این ابزار

2/84 محاسبه شد به این معنا که اگر فردی نمره کیفیت زناشویی

او بالاتر از 2/84 بشود، دارای کیفیت زناشویی خوب است و اگر زیر

این نمره دریافت کند، دارای کیفیت زناشویی ضعیف می باشد.

همچنین حساسیت پرسشنامه 74/12 درصد و ویژگی آن 78/47

درصد برآورد شد.

• تحلیل (تفسیر) بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره‌های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید. توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما 10 پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر 10 کنید

مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه * 1 = حد پایین نمره

حد پایین نمره	حد متوسط نمرات	حد بالای نمرات
0	35	70

امتیازات خود را از 14 عبارت فوق با یکدیگر جمع نمایید. حداقل امتیاز ممکن 0 و حداکثر 70 خواهد بود.

نمره بین 0 تا 24 : کیفیت زناشویی پایین است.

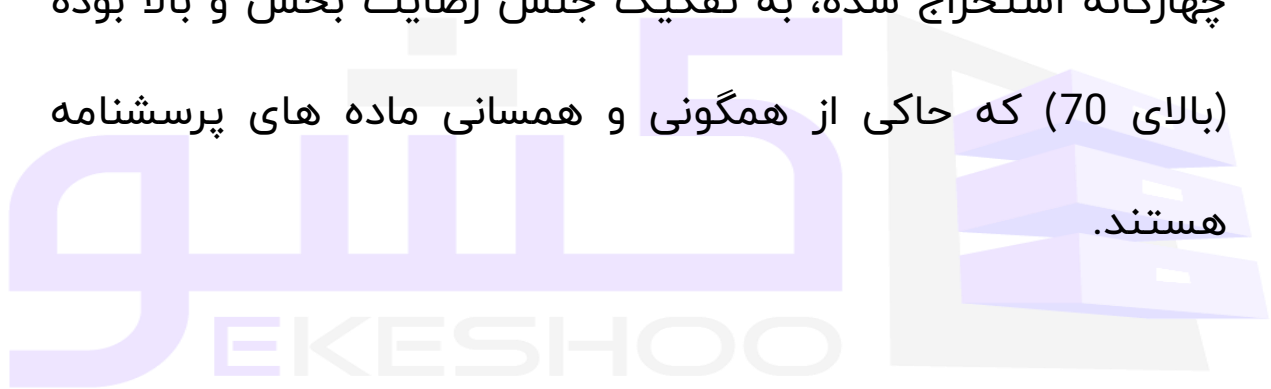
نمره بین 24 تا 35 : کیفیت زناشویی متوسط است.

نمره بالاتر از 35 : کیفیت زناشویی بالا است .

• روایی و پایایی:

پایایی پرسشنامه به شیوه آلفای کرونباخ در مطالعه هولیست، کودی و میلر (2005) برای سه خرده مقیاس توافق، رضایت، انسجام به ترتیب از 0/79، 0/80 و 0/90 گزارش شده است.

در پژوهش یوسفی (1390)، ضرایب آلفای کرونباخ و تنصیف پرسشنامه کیفیت زناشویی در کل نمونه برای 14 ماده و عامل های چهارگانه استخراج شده، به تفکیک جنس رضایت بخش و بالا بوده (بالای 70) که حاکی از همگونی و همسانی ماده های پرسشنامه هستند.

ضرایب همسانی درونی (آلفای کرونباخ و تنصیف) پرسشنامه
کیفیت زناشویی

مردان		زنان		کل نمونه		تعداد	
دونیمه کردن	آلفای کرونباخ	دونیمه کردن	آلفای کرونباخ	دونیمه کردن	آلفای کرونباخ	تعداد ماده ها	عامل ها
0/83	0/81	0/81	0/83	0/82	0/82	6	-1
0/82	0/83	0/79	0/84	0/81	0/83	5	توافق
0/78	0/78	0/82	0/86	0/87	0/86	3	-2
0/84	0/89	0/85	0/83	0/89	0/92	14	رضایت
							-3
							انسجام کل

همبستگی خرده مقیاس ها با هم بین 0/49 تا 0/71 است. این همبستگی ها از نظر آماری معنادار هستند ($P > 0/001$).
روایی پرسشنامه ی کیفیت زناشویی در ارتباط با مفاهیم مبتنی بر سازه های از قبیل رضایت زناشویی، همبستگی زوجین و توافق زوجین آزمون شد. جدول زیر ضرایب روایی، معنادار بین عامل های پرسشنامه ی کیفیت زناشویی با پرسشنامه های ملاک را نشان می دهد. که در همه آن ها رابطه در سطح معناداری بوده است ($P < 0/0001$).

ضرایب روایی همگرایی عامل های پرسشنامه ی کیفیت زناشویی با
پرسشنامه های ملاک

متغیر	رضایتمندی	بعد همبستگی	بعد توافق دو نفری
عامل ها	ENRICH	Cohesion	Dyadic consensus
توافق	0/39	0/34	0/42
رضایت	0/42	0/33	0/32
انسجام	0/37	0/41	0/44
کل پرسشنامه	0/39	0/36	0/33

<0/0001 ، n=384

• منبع:

- یوسفی، ناصر (1390). بررسی شاخص های روان سنجی مقیاس کیفیت زناشویی، فرم تجدیدنظر شده (RDAS). پژوهش های روان شناسی بالینی و مشاوره، 1 (2)، 183-200.

- Busby. D. M., Crane. D. R., Larson. J. H., & Christensen. C. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and nondistressed couples: Construct Hierarchy and multidimensional scale. *Journal of Marital and family therapy*, 21, 289-308.